

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра німецької філології

СИЛАБУС
освітнього компонента
Навчально-педагогічна практика

підготовки	бакалавра
спеціальності	014 Середня освіта (Мова і література (німецька))
освітньо-професійної програми	Середня освіта. Німецька мова

Силабус освітнього компонента «**Навчально-педагогічна практика**» підготовки бакалавра, галузі знань *01 Освіта / Педагогіка*, спеціальності *014 Середня освіта (Мова і література (німецька))*, за освітньо-професійною програмою *Середня освіта. Німецька мова*.

Розробник: Близнюк Л. М., доцент кафедри німецької філології, кандидат філологічних наук.

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми

(доц. Близнюк Л. М.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні **кафедри німецької філології**

Завідувач кафедри:

(доц. Зубач О. А.)

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта (Мова і література (німецька)). Середня освіта. Німецька мова бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 180 /6		Рік навчання: 2
		Семестр: 3, 4
ІНДЗ: -		Лекції: -
		Семінарські: -
		Самостійна робота: 170 год.
	Консультації: 10 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	німецька, українська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Близнюк Людмила Миколаївна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри німецької філології
Контактна інформація	м.т. 050 1412593
	luda_blysnjuk@ukr.net
	bluzniuk.luda@eenu.edu.ua
Дні занять	Розклад занять: http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi
	Усі запитання щодо курсу можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі, а також через чат

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Навчально-педагогічна практика є обов'язковим компонентом професійної підготовки освітньо-професійної програм, складовою частиною дисциплін за професійним спрямуванням. Навчально-педагогічну практику студенти проходять впродовж 3 та 4 семестрів без відриву від навчального процесу. Практику студенти проходять після того як вони отримали фундаментальні фахові, психолого-педагогічні та соціально-гуманітарні знання.

За час проходження навчально-педагогічної практики здобувачі освіти отримують первинний досвід педагогічної діяльності.

2. Пререквізити.

Навчально-педагогічна практика є важливою ланкою у професійній підготовці фахівця для роботи в закладах освіти, зокрема вчителя німецької та англійської мов закладу середньої освіти для базової школи. Практика інтегрується з дисциплінами, які вивчаються згідно навчального плану: педагогікою, психологією, методикою навчання німецької мови в закладах загальної середньої освіти, віковою психологією з основами гігієни, психолого-педагогічною практикою.

До постреквізитів дисциплін, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються в процесі проходження навчально-педагогічної практики такі навчальні курси як методика викладання німецької мови в закладах загальної середньої освіти, виробничої педагогічної практики з німецької мови, виробничої педагогічної практики з німецької та англійської мови, написання курсової роботи з німецької мови та методики її навчання, комплексного кваліфікаційного іспиту.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою курсу є підготовка студентів до реалізації професійних функцій (комунікативно-навчальної, розвиваючої, виховної, естетичної, конструктивно - плануючої, організаторської) вчителя німецької та англійської мов, забезпечуючи їх необхідними знаннями та вміннями організації навчально-педагогічного процесу в закладах середньої освіти для базової школи, з теорії та практики викладання іноземної мови, розвиваючи методичні вміння та вміння самостійного методичного дослідження.

Основними **завданнями** навчальної-педагогічної практики є:

- спостереження за навчальним-виховним процесом на уроках німецької мови в ЗЗСО, приватній школі «Lingua House», вальдорфських класах, ведення щоденника спостережень;
- ознайомлення з плануванням навчального процесу вчителем німецької мови (календарний план, план-конспект уроків);
- вивчення передового педагогічного досвіду вчителів у школах, де студенти проходять практику;
- ознайомлення з веденням класної документації, зокрема заповнення журналу;
- набуття практичних навиків та вмінь при виконанні конкретних практичних завдань із керованого спостереження;
- розвиток вмінь аналізувати власну роботу та вміння аналізувати етапи планування та проведення уроків згідно вимог до планування уроку з німецької мови;
- проведення проктивно-дослідного проекту (PEP)
- вивчення досвіду організації навчально-виховної роботи в класі з інклюзивним навчанням.

4. Результати навчання (компетентності).

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні володіти такими **компетентностями:**

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати спеціалізовані та практичні завдання в галузі методики та дидактики в процесі професійної діяльності або в процесі подальшого навчання, що передбачає застосування теоретичних та практичних знань, навиків та вмінь.

Загальні компетентності:

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (**ЗК 1**).

Здатність спілкуватися державною мовою (в усній і письмовій формах) на професійному рівні (**ЗК 2**).

Здатність до вираження національної культурної ідентичності, осмислення історії у контексті розвитку соціальних інституцій та груп, виявлення поваги до багатоманітності й мультикультурності у суспільстві; зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, техніки і технологій (**ЗК 3**).

Знання та розуміння предметної галузі для здійснення професійної діяльності (**ЗК 4**).

Здатність вчитися, опановувати нові знання й застосовувати їх у практичних ситуаціях, використовуючи інформацію з різних джерел (**ЗК 5**).

Здатність спілкуватися іноземними мовами, працювати в міжнародному контексті (**ЗК 6**).

Здатність до абстрактного та критичного мислення, аналізу та синтезу (**ЗК 7**).

Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми, бути ініціативним і генерувати нові ідеї (**ЗК 8**).

Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, толерантного та взаємоввічливого спілкування з представниками інших професійних груп із дотриманням професійної етики (**ЗК 9**).

Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (**ЗК 10**).

Здатність проведення досліджень на належному рівні (**ЗК 11**).

Фахові компетентності:

Здатність усвідомлювати структуру педагогічної науки та їх теоретичних основ (**ФК 1**).

Здатність використовувати в професійній діяльності знання про німецьку та англійську мови як особливу знакову систему, їхню природу, функції, рівні (ФК 2).

Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя (ФК 3).

Здатність послуговуватися в професійній діяльності знаннями про історико-культурні особливості країн, мова яких вивчається, основні періоди розвитку німецькомовної літератури (ФК 4).

Здатність планувати та організовувати освітній і виховний процес з урахуванням вікових, індивідуальних та соціально-психологічних особливостей, прогнозувати його результати, використовуючи різні види й форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів (ФК 5).

Здатність моделювати зміст навчання задля формування в учнів ключових компетентностей, добирати й ефективно використовувати сучасні методики й технології навчання (ФК 6).

Здатність користуватися наявними та створювати (за потреби) нові навчально-методичні матеріали, зокрема електронні освітні ресурси, використовувати цифрові технології в освітньому процесі (ФК 7).

Здатність здійснювати об'єктивний контроль, оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу (ФК 8).

Здатність розвивати в учнів критичне мислення та формувати ціннісне ставлення, використовувати стратегії роботи з учнями, які мотивують та сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності (ФК 9).

Здатність підтримувати осіб з особливими освітніми потребами та створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища; обирати освітні технології виховання з врахуванням вікових та індивідуальних особливостей розвитку і потреби учнів, а також забезпечити просування індивідуальними освітніми траєкторіями (ФК 10).

Здатність організовувати безпечний навчально-виховний процес, пропагувати здоровий спосіб життя; планувати й проводити години класного керівника; організовувати виховні заходи, планувати виховну роботу в позашкільних закладах освіти, оздоровчих таборах (ФК 11).

Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної та наукової діяльності: визначати індивідуальні професійні потреби, знаходити умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; виконувати наукові фахові дослідження з іноземних мов та методики їх викладання, а також оприлюднювати їхні результати (ФК 12).

Результати навчання:

Осмиблює основні завдання педагога-вчителя, який володіє фаховими знаннями і здатен незалежно мислити, відповідально діяти та вирішувати професійні й практичні завдання у галузі освіти / педагогіки, пов'язані з

викладанням німецької й англійської мов у закладах загальної середньої освіти для базової школи із застосуванням інноваційних підходів, доцільних методів і технологій зорієнтованого компетентнісного та інтегрованого навчання, виховання і розвитку учнів **(ПРН 1)**.

Вільно спілкується з професійних питань із фахівцями та нефахівцями (в тому числі представниками інших культур) державною та/або іноземними мовами усно й письмово з метою використання їх для організації й управління освітнім процесом **(ПРН 2)**.

Вміє ефективно працювати з інформацією: збирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, впорядковувати, класифікувати, систематизувати, критично аналізувати й інтерпретувати її; цікавитися й користуватися сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями, апаратними та програмними засобами інформатизації в освіті **(ПРН 3)**.

Аналізує можливості особистого професійного розвитку, визначає його оптимальний зміст і форми, здійснює моніторинг власної педагогічної діяльності, планує процес свого подальшого навчання й самоосвіти **(ПРН 4)**.

Розуміє фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства; вміє зберігати й примножувати його моральні, наукові цінності і досягнення **(ПРН 5)**.

Використовує різні види ораторських виступів, ефективно планує виступи та добирає матеріал, оперує методикою підготовки та виголошення промови, володіє основами техніки мовлення, вміє фахово вести розгорнутий монолог/діалог та уміло застосовувати вербальні та невербальні засоби спілкування **(ПРН 6)**.

Використовує інформаційні та комунікаційні технології для підбору доцільних форм, методів та засобів навчання, відповідно до мети і завдань навчального заняття, вікових та інших індивідуальних особливостей учнів **(ПРН 7)**.

Знає й розуміє систему мови і вміє застосовувати ці знання у професійній освітній діяльності **(ПРН 8)**.

Володіє принципами, технологіями і прийомами створення усних і письмових текстів різних жанрів державною та іноземними мовами **(ПРН 9)**.

Здійснює аналіз мовних одиниць рідної та іноземних мов, визначає їхню взаємодію та характеризує мовні явища і процеси, що їх зумовлюють **(ПРН 10)**. Аналізує й інтерпретує твори німецькомовної художньої літератури, визначає їхню специфіку й місце в літературному процесі **(ПРН 11)**.

Ефективно використовує іноземні мови в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя **(ПРН 12)**.

Здійснює управління процесом виховання; добирає методи й прийоми виховання; застосовує індивідуальну, групову та масову форми виховної роботи; вміє планувати й проводити години класного керівника, виконувати його

обов'язки, організовувати виховні заходи, співпрацювати з сім'ями учнів, залучати активну громадськість до процесу виховання, здійснювати виховну роботу в позашкільних закладах освіти, планувати виховну роботу в оздоровчих таборах (ПРН 13).

Здійснює планування та організацію освітнього процесу з урахуванням психологічних і фізіологічних особливостей учнів, їхніх потреб та інтересів, а також специфіки навчального предмету (ПРН 14).

Використовує способи самозбереження психічного здоров'я, конструктивно та безпечно взаємодіє з учасниками освітнього процесу, запобігає конфліктам в освітньому процесі (ПРН 15).

Вміє взаємодіяти, враховуючи культурні та особистісні відмінності співрозмовників, принципи недискримінації й поваги до відмінностей та підходів, визначених цілями сталого розвитку (ПРН 16).

Створює умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища, здійснює педагогічну підтримку осіб з особливими освітніми потребами (ПРН 17).

Дотримується під час навчально-виховного процесу нормативно-правових актів у галузі освіти, рекомендацій зі збереження здоров'я школярів (ПРН 18).

Ефективно організовує освітній процес відповідно до вимог законодавства, застосовує різні види та форми навчально-пізнавальної діяльності учнів, раціонально використовуючи навчальний час; обирає освітні технології виховання відповідно до цілей і завдань сучасної освіти (ПРН 19).

Здійснює оцінювання результатів навчання із дотриманням відповідних критеріїв та принципів академічної доброчесності, аналізує результати навчання учнів та забезпечує самооцінювання та взаємооцінювання учнів (ПРН 20).

IV. Політика оцінювання

Навчально-педагогічна практика на другому курсі проходить без відриву від навчального процесу згідно розкладу. Студенти проходять практику в третьому та четвертому семестрах в закладах загальної середньої освіти, які визначені базами практик відповідно до Угоди про співпрацю.

Навчально-педагогічна практика.

Завдання

1. Щоденник спостережень (портфоліо) має містити:

- Аналіз видів планів вчителя німецької мови (види планів, їх складові компоненти, коли і в який термін вчитель їх повинен скласти, хто повинене підписати) – 5 балів
- Аналіз журналу класу (що записує вчитель іноземної мови та класний керівник) – 5 балів
- Аналіз плану роботи помічника вчителя в інклюзивному класі. – 5 балів

- Аналіз уроку, де тренується аудіювання (етапи, методи, прийоми, режими, виправлення помилок вчителем, оцінювання) – 5 балів
 - Аналіз уроку, де тренується читання (етапи, методи, прийоми, режими, виправлення помилок вчителем, оцінювання) – 5 балів
 - Аналіз уроку, де тренується письмо (етапи, методи, прийоми, режими, виправлення помилок вчителем, оцінювання) – 5 балів
 - Аналіз уроку, де тренується говоріння (етапи, методи, прийоми, режими, виправлення помилок вчителем, оцінювання) – 5 балів
 - Аналіз уроку в приватній школі „Lingua House“ (етапи, методи, прийоми, режими, виправлення помилок вчителем, оцінювання) – 5 балів
 - Аналіз уроку у Вальдорфській школі (етапи, методи, прийоми, режими, виправлення помилок вчителем, оцінювання) – 5 балів
 - Розробка завдання по навчанню читанню – 10 балів
 - Розробка завдання по навчанню говорінню – 10 балів
 - Розробка завдання по навчанню письму – 10 балів
 - Розробка завдання по навчанню аудіюванню – 10 балів
2. Захист практики, має містити аналіз практики з вашими побажаннями і пропозиціями - 15 балів

Завдання та оцінювання
навчально – педагогічної практики
(III здобувача освіти)

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів max.	Результат Підпис методиста
Аналіз видів планів вчителя німецької мови Аналіз видів планів вчителя німецької мови	5	
Аналіз журналу класу	5	
Аналіз плану роботи помічника вчителя в інклюзивному класі	5	
Аналіз уроку аудіювання	5	

Аналіз уроку читання	5	
Аналіз уроку письма	5	
Аналіз уроку говоріння	5	
Аналіз уроку в приватній школі „Lingua House“	5	
Аналіз уроку у Вальдорфській школі	5	
Розробка завдання по навчанню читанню	10	
Розробка завдання по навчанню аудіюванню	10	
Розробка завдання по навчанню письму	10	
Розробка завдання по навчанню говорінню	10	
Захист практики	15	

Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології

ЩОДЕННИК
навчально - педагогічної практики

студента / студентки групи Нім 26 О
денної форми здобуття освіти
спеціальності *014 Середня освіта (Мова і література (німецька))*
освітньо-професійної програми *Середня освіта. Німецька мова*
Прізвище, ім'я, по батькові (в родовому відмінку)

Луцьк – 2023

Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. Здобувачі освіти ведуть робоче портфоліо студента-практиканта (щоденник практики) на базах практики; практичні завдання керованого спостереження (виконуються на базах практики, а їх результати обговорюються у навчальному підрозділі).

Основним методом підсумкового контролю є портфоліо (щоденник спостережень), яке кожен студент заповнює індивідуально, записуючи аналіз і висновки поставлених завдань. Підсумковий звіт з практики контролює керівник-методист від бази практики. Контроль за веденням щоденника з практики здійснює керівник-методист бази практики та керівник-методист навчального підрозділу, враховуючи звіт ментора про результати діяльності студента-практиканта. Підсумковий контроль виконання студентом програми навчальної практики здійснює керівник-методист з навчальної практики підрозділу, враховуючи звіт ментора про результати діяльності студента-практиканта. Результати практики підводяться на підсумковій конференції. Оцінка з практики враховується на рівні з іншими оцінками, які характеризують успішність студента. Студент, що не виконав програму практики і отримав незадовільний відгук на базі практики, направляється на практику вдруге, в період канікул, або відраховується з навчального закладу. Документація має бути здана впродовж 7 днів після завершення навчально-педагогічної практики.

Основними обов'язками студентів є:

- Відвідувати базу практики відповідно до розкладу навчально-педагогічної практики (зазначений розпорядженням деканату день/дні робочого тижня, відповідно до розпорядження).
- Ознайомитися з документацією школи, сайтом школи класу, планами, веденням електронних щоденників (якщо такі є).
- Надавати посильну допомогу вчителям німецької мови.
- Вести спостереження за діяльністю вчителя та учнів на уроках німецької мови, виконуючи практичні завдання і вести портфоліо (щоденник спостережень).
- Брати активну участь в обговоренні результатів спостереження.
- Виконувати індивідуальні завдання.
- Ознайомитися з навчальним процесом в класах з інклюзією і вивчити завдання вчителів-асистентів.
- В установленій термін звітувати про хід практики та її результати.
- Дотримуватися правил техніки безпеки, внутрішнього розпорядку бази практики, етики взаємовідносин між учасниками практики.
- Подати звіт про практику та щоденник спостережень.

VII. Про проведення та організацію практики в умовах карантину з використанням дистанційних технологій навчання

Під час карантину практику переорієнтовано на дистанційне проведення відповідно до Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 11.09.2020 р. Бази практики, з

якими укладено угоди про проведення практики, мають можливість організувати роботу здобувачів в умовах карантину з використанням дистанційних технологій навчання. Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу може здійснюватися за допомогою таких сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, як електронна пошта, месенджери (Viber, Telegram та ін.), відеоконференції (BigBlueButton Moodle, MS Teams, ZOOM, Cisco WebEx, Google Meet, Skype та ін.), форуми, чати, аудіоконференції тощо.

Студентам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#). Згідно встановленого порядку можуть бути визнаними результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю в цілому (але не більше 6 кредитів за навчальний рік), так і його окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені цим силабусом.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всіма видами навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

V. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>.
2. Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/.pdf>
3. Положення про проведення практики студентів Волинського національного університет імені Лесі Українки. <https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02>

4. Близнюк Л.М., Хомік О.В. Педагогічна практика з іноземної мови в середній школі. Метод. рек. для проведення пед. практики зі студ. ІV та V курсів ф-ту романо-германської філології спец. «Англійська мова та література» і «Німецька мова та література». Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. у-ту ім. Лесі Українки. 2006. 52 с.

5. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Наук. ред. укр. видання С.Ю. Ніколаєва. Переклад з англ. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.

6. Квасова О.Г. Основи тестування іншомовних навичок і вмінь. К.: Ленвіт, 2009. 119 с.

7. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2002. 328 с.

8. Морська Л.І. Інформаційні технології у навчанні іноземних мов: Навчальний посібник. Тернопіль: Астон, 2008. 256 с.

9. Новий Закон України «Про освіту» URL: <http://osvita.ua/school/reform/57234/> (дата звернення 27.07.2021).

10. Проект на занятті з німецької мови // Deutsch, 2010. - №45(245). с.3–9.

11. Funk Hermann, Kuhn Christina, Skiba Dirk, Spaniel-Weise Dorothea, Reiner E. Wicke. DLL 4. Aufgaben, Übungen, Interaktionen. München : Klett-Langenscheidt. Goethe-Institut. 2014. 184 S.

12. Rüdiger Grotjahn, Karin Kleppin. DLL 7. Prüfen, Testen, Evaluieren. München : Klett-Langenscheidt. Goethe-Institut. 2015. 176 S.

13. Karin Ende, Rüdiger Grotjahn, Karin Kleppin, Imke Mohr. DLL 6. Curriculare Vorgaben und Unterrichtsplanung. München : Klett-Langenscheidt. Goethe-Institut. 2013. 152 S.

Додаткові джерела:

1. Рамкова Програма з іноземної мови професійного спілкування для вищих навчальних закладів України / Л. С. Аззоліні, С. М. Амеліна, В. А. Гаманюк, Н. П. Жданова. Київ: Ленвіт, 2014. 136 с.

2. Бориско Н. Ф. Сам себе методист или советы изучающему иностранные языки / Н. Ф. Бориско. К.: "Фирма "Инкос". 2001. 267 с.

3. Гальскова Н. Д. Современная методика обучения иностранным языкам / Н. Д. Гальскова. М.: Аркти. 2003. 192 с.

4. Копылова В. В. Методика проектной работы на уроках английского языка. М.: Дрофа, 2004. 96 с.

5. <http://www.goethe.de/ins/ua/de/kie/lhr/mat/sdu.html>

6. www.cornelsen.de

7. www.hueber.de

8. www.klett.de